

Eigen-wijs

Een trimestriële uitgave van VONAC, het nascholings- en pedagogisch begeleidingscentrum van
VOOP – Vlaams Onderwijs OverlegPlatform.

Jaargang: 2

Nummer: 6, april 2003

In dit nummer vind je:

Wegwijs

Voorwoord (p. 1)

(...het zit er weeral bijna op...)

Colofon (p.1)

(zoals het hoort!)

Wie, waar & hoe? (p.2)

(wegwijs in het VONAC landschap)

School in de kijker

“Remi Quadens”,

door Mike Vrijsen (p.3)

(Mike ging de goede lucht van Openluchtschool in Brasschaat opsnuiven)

April thema

“Preventieve en curatieve aanpak van gedragsproblemen”, door Mike
Vrijsen (p.6)

*(Mike werkte dit thema uit in het kader van zijn nascholing in het buitengewoon
onderwijs)*

Prikbord

Onder deze rubriek kan eenieder die zich geroepen voelt zijn
opmerkingen, vragen, suggesties en dergelijke kwijt. (p.10)

(Lees ook over het “risicobeheersingsbeleid” op dezelfde bladzijde)

Agenda

Wat voor interessants is er te doen? (p.15)

(komkommertijd in het nascholingslandschap, maar VONAC kondigt al aan)

Wegwijs

Voorwoord:

In onze vorige Eigen-Wijs wensten we jullie een goed begin van het nieuwe jaar; in deze nieuwsbrief wensen we jullie een goed einde van het schooljaar.

Dit is inderdaad de laatste Eigen-Wijs van het schooljaar 2002-'03. Een schooljaar van interessante ontmoetingen, productieve samenwerkingsverbanden, van veel tel- en opzoekwerk naar organieke betrekkingen,...

Maar, laten we niet te vlug van stapel lopen: de weg naar het einde duurt nog twee maanden. Dus, wensen we jullie veel moed en energie tijdens deze periode!

Prettig schooljaareinde!

Colofon:

✉ Verantwoordelijke uitgever voor deze nieuwsbrief is Linda Van Looy, Middelveld 5, 1860 Meise.

📄 Eindredactrice is Katty Elias - k Elias@vub.ac.be of telefoonnummer 02/629 21 51.

📖 Eigen-Wijs verschijnt trimestrieel, met een oplage van 92 exemplaren.

Wie, waar & hoe:

- ☑ *Linda Van Looy* (lvlooy@vub.ac.be) , tel: 02/629 21 51 - voorzitter
- ☑ *Jeanine Billens* (jbillens@vub.ac.be) , tel: 02/629 24 51 - ondervoorzitter
- ☑ *Simone Weise* (simone.depondt@belgacom.net) - penningmeester
- ☑ *Katty Elias* (keliass@vub.ac.be) , tel: 02/629 21 51- secretaris - coördinator nascholings- en pedagogische begeleidingsdienst
- ☑ *Mike Vrijsen* (mvrijsen@vub.ac.be) , tel: 02/629 24 09 - pedagogisch adviseur secundair en volwassenenonderwijs
- ☑ *Christiane Samaey* (csamaey@vub.ac.be) , tel: 02/629 12 20 - pedagogisch adviseur kleuter- en lager onderwijs
- ☑ *Myriam Coninx* (mconinx@vub.ac.be), tel: 02/629 21 51 – projectmedewerker.

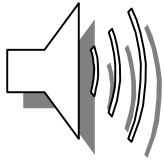
📍 Wij zijn gevestigd op het volgende adres:

VONAC
P/a VUB-IDLO - lokaal 3B202
Pleinlaan 2
1050 Brussel

☎ Ons algemeen telefoonnummer is: 02/629 21 51

📠 Faxen kan ook altijd op het volgende faxnummer: 02/629 36 36

Vragen? Opmerkingen? Geef ons gerust een seintje!

School in de kijker

Openluchtschool Remi Quadens buitengewoon secundair onderwijs

Mike Vrijen
Pedagogisch adviseur

1. Voorstelling

De Openluchtschool voor Buitengewoon Secundair Onderwijs Remi Quadens, gelegen aan de Miksebaan 264 te Brasschaat is erkend en gesubsidieerd door het Ministerie van Onderwijs. Het is een vrij gesubsidieerde niet-confessionele school ingericht door de vzw Openluchtscholen met haar maatschappelijke zetel op het domein van de school. Naast de bindingen met de koepel 'Stichting Quadens', is de vzw Openluchtscholen ook stichtend lid van VOOP.

De school organiseert twee opleidingvormen:

- opleidingsvorm 2: Bu.S.O. tot sociale readaptatie en arbeidsgeschiedmaking
- opleidingsvorm 3: Bu.S.O. tot tewerkstelling in regulier arbeidscircuit

Opleidingvorm 2 is bestemd voor de opname van leerlingen van het type 2, 'kinderen en adolescenten met matig tot ernstig mentale handicap'. Deze opleidingvorm heeft tot doel aan de leerlingen een algemene en sociale vorming en een arbeidstraining te geven teneinde hun integratie mogelijk te maken in een beschermd leef- en werksmilieu. Gedurende de eerste drie jaar ligt de nadruk op de algemene en sociale vorming en zelfredzaamheid. De volgende twee jaar ligt de klemtoon op de arbeidsgeschiedmaking en training.

Zelfredzaamheid, communicatie, sensomotoriek en sociale vorming krijgen bijzondere aandacht. Hiertoe worden de traditionele vakken als bijvoorbeeld moedertaal, rekenen, onder een aangepaste vorm aangeboden. Vooral het functioneel bezig zijn en het spel zijn belangrijk bij de inoefenen van deze functies.

Tijdens de zitting van de klassenraad wordt voor elke leerling een handelingsplan gemaakt. Dit plan is voor alle leerkrachten en de begeleiders een leidraad voor de aanpak van de bij te sturen stoornissen.

Gedurende de twee laatste jaren wordt de arbeidsgeschiedtheid en de latere tewerkstelling in een beschermde arbeidssituatie bewerkstelligd door contacten met verschillende materialen en machines, het bijbrengen van gewoontevorming en het ontwikkelen van concrete vaardigheden en stages in beschutte werkplaatsen.

In **opleidingsvorm 3** komen vooral leerlingen behorend tot de types 1 en 3 (licht mentaal gehandicapt en adolescenten met karakterstoornissen) terecht. 'Remi Quadens' heeft de opdracht deze leerlingen een algemene, sociale en beroepsvorming te geven, zodat een opname in een normaal leef- en werkmilieu mogelijk wordt. Er worden individuele en collectieve leerdoelen (handelingsplan) geformuleerd in functie van wat de leerlingen 'kunnen' bereiken. Concreet geformuleerde doelstellingen op basis van 'flexibele streefdoelen' (aanpasbaar aan het niveau van de leerling) helpen de leraren bij het bepalen van hun leerinhouden. De algemene en vormende vakken sluiten aan bij de belangstellingskernen van de leerlingen, zijn actueel maatschappelijk gericht en betekenen een daadwerkelijke hulp in het leven van elke dag. Qua organisatievorm wordt volgende regel gehanteerd: *"klassikaal of groepsonderwijs wordt georganiseerd waar het kan; individueel onderwijs waar specifieke leerbehoeften zich voordoen"*.

Tijdens het observatiejaar wordt er gestreefd naar een soepele overgang van BLO naar Bu.S.O. en een breed opgezette observatie, met o.a. observatie rond het omgaan met materiaal, dat een brede basis vormt voor een aantal beroepen. Deze observatieperiode helpt de ouders en de kinderen bij het plannen van de beroepskeuze. Tijdens de kwalificatiejaren oriënteren de leerlingen zich op een van volgende beroepsvelden: 'auto-hulpmechanicien', 'onderhoudsassistent' en 'kappersmedewerk(st)er'.

In 'Remi Quadens' gebeurt de formatieve evaluatie aan de hand van gedetailleerde steekkaarten die specifiek per leervak worden opgesteld. Zodoende heeft het lerarenkorps een overzicht van het bereikte niveau van de leerling en een beeld van de gedragspatronen en de eventuele vorderingen op andere gebieden. Aan de hand hiervan wordt het handelingsplan bijgestuurd. Elk trimester worden summatieve evaluaties toegekend op basis van quotaties op toetsen en proeven. De leerlingen die slagen in het 5de leerjaar behalen een officieel kwalificatiegetuigschrift, afgeleverd door de kwalificatiecommissie op basis van de evaluatie van het dagelijks werk, het eindstageverslag en van een kwalificatieproef. Naast dit getuigschrift levert de school ook een attest af na het doormaken van een leerstofgeheel, omdat om verschillende redenen weinig leerlingen in staat zijn de volledige studiecycclus te doorlopen. Hiertoe wordt elk leerprogramma binnen een beroepenveld en afdeling opgedeeld in leerstofpakketten, die bij assimilatie ervan en na het afleggen van bepaalde proeven, recht geven op dit attest.

2. De uitdaging

De openluchtschool 'Remi Quadens', staat onder leiding van Directeur H. Roosemeyers en een hecht team van 28 leraren. De directeur meldt dat het aantal leerlingen terugloopt door de toegenomen uitstroom van leerlingen naar het deeltijds onderwijs en naar de centra voor middenstandsopleiding (leerjongen). Op dit ogenblik zijn er een goede 90-tal leerlingen aanwezig, verdeeld in klasjes van 6 tot 10 leerlingen. De meeste leerlingen komen uit de agglomeratie Antwerpen en werden doorverwezen door CLB's. Het zijn meestal kinderen uit marginale gezinnen met gedragsproblemen (-stoornissen) en al dan niet resulterend in leerproblemen (-stoornissen).

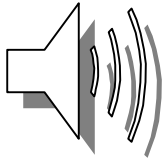
Twee algemene richtlijnen geven vorm aan de school, namelijk. het aanbieden van 'structuur' (o.a. duidelijke afspraken) en zoveel mogelijk de leerlingen uitsplitsen in kleinere groepjes (o.a. werken in kleine groepen en geen gemeenschappelijke speeltijd). Wekelijks worden er klassenraden georganiseerd waar o.a. de resultaten van intake-besprekingen worden bekendgemaakt, personeelsafspraken worden overeengekomen betreffende opgestelde handelingsplannen en volgkaarten worden besproken. Op deze wijze komt elke klas om de drie weken aanbod. Voor zware gedragsproblemen worden de observatiefiches van de leerkrachten besproken, eventueel in samenspraak met leden van het CL,B beslissingen genomen en opgevolgd.

Op psycho-sociaal niveau ligt de uitdaging van de school ligt vooral op volgende vlakken:

- de attitudevorming van de leerlingen ("*met eerlijk werken verdien je niets*" of "*delinquent gedrag wordt beloond*");
- de moeilijke, haast onbestaande samenwerking met de ouders (problemen op school worden dikwijls afgedaan als 'een zaak van de school'). Frequent zien de ouders (en hun kinderen) de school als een 'autoriteit' en projecteren vanuit dit gezichtsveld hun problemen op de school;
- de opleiding van (jonge) leerkrachten in het omgaan met probleemgedrag (-stoornissen) van leerlingen.

Rekening houdend met deze omstandigheden doet de directeur en zijn lerarenkorps al het mogelijke om deze leerlingen in hun 'anderszijn' te erkennen, te helpen bij hun volledige persoonlijkheidsontplooiing en hen voor te bereiden op de toekomst.

Voor meer informatie kan je contact opnemen met de school op het nummer Tel: 03/633 09 92.

April thema

Preventieve en curatieve aanpak van gedragsproblemen.

Mike Vrijsen
Pedagogisch adviseur

1. Inleiding

Leerkrachten in het buitengewoon onderwijs type-3, onderwijs dat aangepast is aan de opvoeding- en onderwijsbehoeften van kinderen met ernstige emotionele en/of gedragsproblemen, worden dagelijks geconfronteerd met respectloos gedrag van leerlingen. Respectloos gedrag van de leerlingen tegenover zichzelf, tegenover elkaar, tegenover de leerkracht en tegenover materialen.

De type-3 leerling vertoont vooral externaliserend gedrag (bv. delinquent of agressief gedrag). Internaliserend probleemgedrag (bv. depressief of angstig gedrag) komt eveneens voor maar is minder nadrukkelijk aanwezig bij de type-3 leerlingen.

Kinderen worden voornamelijk doorverwezen wanneer hun agressief gedrag naar buiten gericht is, wanneer de habituele leerkracht 'moeilijk' gedrag veelal ervaart als tegen hem gericht, als erg vervelend en storend. Meestal reageert deze leerkracht dan ook vanuit die gevoelens.

In de praktijk blijken type-3 kinderen en jongeren evenwel een grote variatie aan problematieken te vertonen met een bijbehorende grote variatie van probleemgedragingen. Fysiek en verbaal geweld en vernielzucht zijn alleszins frequent voorkomende vormen van probleemgedrag.

De vraag die zich hier onmiddellijk opdringt is: 'Hoe kan delinquent gedrag voorkomen worden?' Nu (curatief) maar ook in de toekomst (preventief).

2. “De-link-wentie” op school

Wat zijn de oorzaken van dit gedrag? En, interessanter nog wellicht, wat kunnen we eraan doen? Deze vraag naar fundamentele preventie is het uitgangspunt.

Criminologisch onderzoek wijst erop dat bij delinquentie de band tussen dader en slachtoffer ontbreekt (A. Depuydt). “De-link-wentie” is letterlijk te vertalen als: geen band; het ontbreken of verbreken van een band. Een antwoord op “de-link-wentie” als het ontbreken van een band, is het werken aan een leefklimaat van verbondenheid. De vraag naar de oorzaken van dit gedrag vertaalt zich aldus in: **Hoe kunnen we bij kinderen de band versterken met zichzelf, de ander, de school, materialen en het levensgeheel?**

3. Doelen

Heel algemeen zou je kunnen stellen dat de school voor deze leerlingen als belangrijkste doel heeft de band tussen de leerling en zichzelf en/of de buitenwereld te versterken of waar nodig te herstellen. Omdat we ons niet alleen focussen op het nu maar vooral op het leggen van een basis gericht op de toekomst kunnen we spreken van **fundamentele** preventie. Deze noodzakelijke verbondenheid scheppen is bij deze leerlingen natuurlijk niet vanzelfsprekend. Hun gebrek aan sociale vaardigheden en daarmee samenhangend hun negatieve beleving (Ik ben het altijd geweest, ik word altijd gestraft, ik word altijd onrechtvaardig behandeld,...) beïnvloeden dit proces negatief. Werken aan een klimaat van verbondenheid betekent dan voor deze leerlingen ook voornamelijk werken aan deze twee deelaspecten nl.:

- **Oefenen van sociale vaardigheden** (dit houdt in leerlingen begeleiden in het zelfstandig vorm kunnen geven aan hun leven, hun autonomie versterken).
- **Hun beleving positief beïnvloeden**

4. Middelen

Welke middelen, instrumenten kunnen worden gebruikt om deze twee doelstellingen te bereiken?

4.1. Oefenen van sociale vaardigheden

Het oefenen van sociale vaardigheden gebeurt via het **probleemoplossend gesprek**. Hierbij is de uiteindelijke bedoeling dat de leerlingen zelfstandig de gevolgde stappen kunnen zetten. De hoeveelheid begeleiding wordt aangepast aan het niveau van de leerling.

4.2. Beleving positief beïnvloeden

Het moment waarop deze leerlingen het meest bevestigd worden in hun negatieve beleving is wanneer er gesanctioneerd, gestraft wordt. Deze leerlingen werden en worden in hun schoolloopbaan meer en harder gestraft dan de gemiddelde leerling, wat ook begrijpelijk is gezien hun grensoverschrijdend gedrag. Het is echter hier dat de noodzakelijke vertrouwensrelatie tussen leerkracht en/of school en de leerling dikwijls wordt geschonden. We kunnen hier terecht spreken van ontbinding. Willen we ook de verbondenheid versterken dan zal het nodig zijn niet meer te spreken over straffen, maar over 'herstellen' en het vertonen van 'herstelgedrag' c.q. het herstellen van de relatie.

5. Het probleemoplossend gesprek

Een mogelijke model voor het voeren van een probleemoplossend gesprek wordt hieronder grafisch voorgesteld. Dit bestaat uit vier stappen:

1. **Omschrijven van de gebeurtenis** door de leerling en hulp van de leerlingbegeleider:

Wie was erbij betrokken?

Wat deed ik in die situatie en wat deed de ander betrokkene?

Wat dacht ik in die situatie en wat dacht de ander betrokkene?

Wat voelde ik in die situatie en wat voelde de ander betrokkene?

Doel is een zo rijk mogelijk waarnemingsvermogen ontwikkelen bij de leerlingen en hierbij alle modaliteiten aan bod te laten komen. De begeleidende leerkracht is vaardig in het 'actief luisteren', structureert, helpt verwoorden, is niet beoordelend en kan niet-bedreigend 'contrasteren'.

2. Evaluatie van de gebeurtenis

Hoe voel ik mij m.b.t. de gebeurtenis?

Wil ik de situatie in de toekomst anders laten verlopen?

Doel is: gevoelens kunnen benoemen en herkennen en hierdoor het inlevingsvermogen van de leerlingen te verhogen.

3. Alternatieven bedenken

Welke alternatieve gedragingen kan ik bedenken?

Doel is: creatief denken stimuleren naar aanleiding van de voorgaande analyses. Ervaren dat er meestal meerdere oplossingen (gedragingen) kunnen bedacht worden.

4. Verbinden

Welke kies ik hieruit en waarom?

Hoe leer ik 'verbinden'?

Afspraken maken

Doel is oefensituaties te creëren en deze opnieuw ter bespreking voor te leggen. Zicht krijgen op de effecten van eigen handelen.

3. Gedachte Wat kan ik doen? Ik zoek verschillende mogelijkheden? DENKEN	4. Gedrag Wat doe ik? Welke mogelijkheid kies ik? DOEN
2. Gevoelens Wat voel ik? Wat voelt de ander? VOELEN	1. Gebeurtenis Wat is er gebeurd? WAARNEMEN

Dit model sluit aan bij de visie op leren en onderwijzen waarop de eindtermen en ontwikkelingsdoelen gebaseerd zijn nl.: vaardig kunnen leren, denken en problemen oplossen. Manieren van aanpakken, oplossingsstrategieën en attitudes ontwikkelen, daar gaat het om.

Dit model biedt bovendien een bril om:

- de sociale realiteit van de leerling beter waar te nemen (stap 1);
- beter te reflecteren over onze eigen gevoelens en die van anderen (stap 2);
- meer en positieve mogelijkheden 'zien' om in te grijpen in de sociale interacties (stap 3);
- adequater te handelen en te beïnvloeden (stap 4);
- ons eigen gedrag te evalueren en bij te sturen .

Dit model kan een hulpmiddel zijn om:

- op school - en klasniveau een planning uit te werken met betrekking tot het leergebied vakoverschrijdende eindtermen 'sociale vaardigheden';
- om individuele en groeps gesprekken op een systematische manier te begeleiden;
- als leerkracht bewuster om te gaan met gedrag van leerlingen en sociale vaardigheden.

Prikbord

Deze rubriek staat open voor eenieder die zich geroepen voelt iets te vragen, te suggereren, op te merken, te informeren...

Risicobeheersingsbeleid

Zoals alle scholen worden ook onze VOOP scholen door de overheid verplicht een "risicobeheersingsbeleid" op te stellen. Om hierin wat meer wegwijs te geraken, organiseert VONAC voor de VOOP scholen een informatiesessie in samenwerking met APRIM (externe dienst voor preventie en bescherming) op 12 juni '03 tijdens onze volgende bijeenkomst in de Openluchtscholen Remi Quadens.

Allen aanwezig dus!

🔔 Voor meer en gedetailleerde informatie kan je ook terecht bij:
APRIM - externe dienst voor preventie en veiligheid
Frankrijklei 64-68
2000 Antwerpen
Tel: 03/220 08 00 of mail naar denise.poesen@aprim.be

Koningin Paolaprijs voor het Onderwijs

De Koningin Paolaprijs voor het Onderwijs heeft als doel enkele prijzenswaardige verwezenlijkingen uit de onderwijswereld van ons land beter bekend te maken en te belonen. De Stichting wenst ook de leerkrachten aan te moedigen in hun moeilijke taak die van fundamenteel belang is voor de toekomst van onze drie Gemeenschappen.

In de Vlaamse en Franse Gemeenschappen wordt de prijs elk jaar afwisselend aan de leerkrachten van het basis- en het secundair onderwijs toegekend en dit sinds het schooljaar 1996-1997. In de Duitstalige Gemeenschap gebeurt dit om de vier jaar.

In het schooljaar 2003-2004 zal de prijs in de Vlaamse en Franse gemeenschap worden toegekend aan de leerkrachten van het secundair onderwijs.

Concreet:

De prijzen bestaan uit een hoofdprijs en twee eervolle vermeldingen. Deze belonen verwezenlijkingen die sinds minstens twee jaar functioneren en die aan de volgende criteria beantwoorden:

- bijdragen tot de maatschappelijke betrokkenheid van de leerling en de solidariteit bevorderen;
- kennisverwerving weten te koppelen aan basiswaarden en persoonlijkheidsvorming;
- persoonlijke reflectie en meningsvorming in de hand werken;
- blijk geven van een evenwichtige aandacht voor de cognitieve, ethische en expressieve aspecten van de zelfverwezenlijking;
- erin slagen de kansen van kansarme groepen te vergroten;
- bijdragen tot het verwerven van een positieve houding t.o.v. de arbeidswereld en voorbereiden op een open houding t.o.v. de veranderende en steeds innoverende wereld;
- bijdragen tot een betere wederzijdse kennis en begrip van de drie Gemeenschappen en culturen die in België samenleven.

Wie kan deelnemen?

Voor het schooljaar 2003-2004 kunnen alle leerkrachten uit het secundair onderwijs uit alle onderwijsnetten uit de Vlaamse en Franse Gemeenschap deelnemen. De kandidaturen kunnen bijgevolg uitgaan van een individuele leerkracht of van een groep leerkrachten die samen een initiatief verwezenlijken dat voldoet aan de criteria van de prijs.

Hoe deelnemen?

Het volstaat een inschrijvingsformulier en een reglement van de Prijs aan te vragen bij de Stichting Koningin Paola, Slegerslaan 356 bus 17 - 1200 Brussel (tel: 02/762 92 51 - fax: 02/772 96 77 - E-mail: sk-fr.paola@skynet.be)

Het binnensturen van de kandidaturen gebeurt tussen half november en eind januari van het volgende schooljaar. De prijsuitreiking heeft plaats in mei, of ten laatste begin juni.

De jury's:

De leden van de jury zijn vooraanstaande persoonlijkheden uit de universiteitswereld, uit de administratie van het onderwijs en uit de samenleving in het algemeen.

KlasCeZINE

...is een nieuw tijdschrift over ICT in onderwijs (editie van VL0D), bedoeld voor alle leerkrachten uit het lager en secundair onderwijs en voor alle studenten lerarenopleiding, dat tips en trucs wil geven over de integratie van ICT in de klas.

Alle vakken kunnen er in aan bod komen. Van aardrijkskunde tot wereldoriëntatie, van artistieke vakken tot wiskunde, van biologie tot talen, van bouw tot tuinbouw,...

Dankzij collega's wil het tijdschrift praktijkvoorbeelden, interviews, interessante schooloverschrijdende projecten, nieuwe educatieve sites,...brengen. Maar ook het nieuwste aanbod van lessen, cursussen, oefeningen, software,...kenbaar maken.

Het tijdschrift richt zich naar de leerkracht die al vertrouwd is met ICT, maar nog meer naar de leerkracht die de eerste stappen wil zetten.

Dit initiatief van KlasCement is gratis en netoverschrijdend onafhankelijk. Indien de respons groot genoeg is, wordt het eerste nummer uitgegeven in oktober 2003.

🔗 Meer informatie vind je terug op de website klascement.net.

FAQ's¹

Deze vaste rubriek wordt gewijd aan steeds terugkerende vragen. Sommige vragen roepen echter nieuwe vragen op, zoals: *"ik weet nu wel wat er in een EHBO-kist moet zitten (zie Eigen-Wijs nr. 4, oktober '02), maar wat in geval van een ernstig ongeluk, reanimatie?*

🔗 *Hoe stel ik bij een ernstig ongeluk een diagnose en hoe moet ik reanimeren?*

De (nieuwe) Europese richtlijnen in verband met reanimatie hebben als voornaamste doel hulpverlener en slachtoffer van een grotere veiligheid te voorzien. Hierna volgen de (kleine) wijzigingen bij reanimatie², gericht naar houders van een EHBO-diploma:

1] Situatiediagnose:

Wie - Wat - Waar - Hoeveel - Ernstig

2] Verre diagnose:

**bewustzijn
abnormale stand van ledematen
kleur van het slachtoffer
bloedingen**

¹ Frequently Asked Questions

² Bron: ILCOR (International Liason Committee On Resuscitation)

3] Dichte diagnose

" Heb je al aandacht getrokken ???? "

☞ slachtoffer in de positie laten zoals aangetroffen

☞ controleren van het bewustzijn: spreken
zachtjes schudden aan de schouders: 10"

☞ ademwegen openen door: zachte kinlift
eventueel : tegelijkertijd spannende kledij losmaken
tegelijkertijd mond vrijmaken / leegmaken

☞ controleren van de ademhaling: open de luchtwegen: zachte **kinlift**
kijken- horen - voelen: met oog en oor:10"

☞ **GEEN** ademhaling: beadem tweemaal: zichtbare/effectieve obstructie
verwijderen

☞ controleren van de hartslag: aan de halsslagader : 10"

☞ ☎ **100 / 112 - laten verwittigen** : duidelijk zeggen :
waar/wat/wie/terugkomen

☞ **circulatie herstellen:** harde ondergrond
ribben afgaan
twee vingers plaatsen: waarvan 1 op
borstbeen

andere handpalm ernaast en tweede er
bovenop

15 compressies: gestrekte armen [100 p/m]
loodrecht boven slachtoffer

2 BA
15 HC
2 BA
15 HC
2 BA
15 HC

× **tussen diagnose** : hartslag [**eerst**] : aan halsslagader en de ademhaling.

× **bij geen enkele reactie** : 2 BA en 15 HC verder zetten en om de 3-4 minuten
tussendiagnose.

× **bij reactie hartslag en geen ademhaling** : enkel beademing verder zetten:
10/12 maal/p/min.

× **indien hartslag en ademhaling** : "eventueel" stabiele zijlig / veiligheidshouding.

- × **opgelet:** reanimatie met twee personen: is ook 2 BA en 15 HC !!!
- × **reanimatie kind:** slechts met 1 hand uit te voeren ! en 1 BA en 5 HC !!!

Wie niet meteen houder van een EHBO-diploma is en voor wie voorgaande allemaal een beetje Chinees lijkt, kan steeds contact opnemen met Christiane Samaey (02/629 12 20 of csamaey@vub.ac.be) .

Abonnementenservice

Iedereen waar we aan dachten heeft een exemplaar van deze nieuwsbrief in de bus gekregen. Toch zullen er geïnteresseerden tussen de mazen van het geheugen geglipt zijn. Vergeef het ons en wees niet boos; laat ons gewoon even weten wie ook nog graag een exemplaar wil ontvangen en we sturen graag dit en alle andere komende nummers op!

Contacteer Katty Elias: tel: 02/629 21 51 (of 0486/02 43 97)
fax: 02/629 36 36
E-mail: [kelias@vub.ac.be](mailto:k Elias@vub.ac.be)

Adres : VONAC
P/a VUB/IDLO, lokaal 3B202
Pleinlaan 2
1050 Brussel

Agenda³

Bewegen en handelend denken met het oog op taalverwerving

De kleuterjaren in de basisschool vormen misschien wel de belangrijkste jaren in het leerproces. Kinderen leren dan zo veel dat daarmee een basis gelegd wordt voor de gehele verdere ontwikkeling. Taal en taalvorming zijn belangrijke onderdelen van deze ontwikkeling. Het is dus essentieel dat kleuters optimaal ondersteund worden bij de taalbeheersing.

De laatste jaren wordt er heel wat aandacht besteed aan taalverwerving. Over hoe een kleuter echter precies iets leert, weten we eigenlijk nog te weinig. Kinderen hebben verschillende leerstrategieën. De ene leert visueel, de ander motorisch, auditief of chaotisch. Doch allen leren via waarneming.

In onze multiculturele samenleving is voor steeds meer kleuters Nederlands een tweede of zelfs derde taal. Nederlands is de taal van die lieve juf, maar niet die van mama of van de buurman; niet die van het beste vriendje of de nieuwe kameraad op de speelplaats.

Het al spelend leren van een taal, de wereld van het verkennen en zichzelf herkennen in de schooltaal vraagt een volgehouden inspanning van het jonge kind. En niet alleen van het kind. Ook kleuterleid(st)ers en onderwijzers steken heel veel energie in het aanleren van begrippen en adequate taalexpressie.

Taalverwerving langs handelend denken om baseert zich - bij het jonge kind - enerzijds op het feit dat taal slechts betekenis krijgt wanneer er handelingsbetekenissen aanwezig zijn, die de abstracte taalinhoud weergeven en anderzijds op het feit dat denken beheerst wordt door de waarneming. Beide feiten worden o.a. via bewegingsopvoeding gestimuleerd.

Deze nascholing heeft als doel de kleuterleid(st)ers van eerste, tweede en derde kleuterklas te ondersteunen in hun taak "taalverwerving" bij kinderen. Via beweging tracht men ervoor te zorgen dat kinderen voldoende taalbeheersing hebben om te kunnen aansluiten in het eerste leerjaar.

De nascholing wordt georganiseerd door VONAC, staat onder leiding van Christiane Samaey en is gratis voor de VOOP scholen.

³ In deze rubriek is het niet onze bedoeling het totale aanbod van nascholingen, lezingen, cursussen, enz in Vlaanderen weer te geven. De selectie gebeurt volledig ad random, zonder wie of wat dan ook te willen bevoordelen of benadelen.

🔔 Ze bestaat uit 2 sessies (1 theorie + 1 praktijk) telkens op woensdagnamiddag van 13u30 tot 16u30. De sessies kunnen in een school georganiseerd worden. De data worden in samenspraak met de scholen vastgelegd.
Uiterste inschrijvingsdatum : 31/10/2003.

🔔 Voor meer informatie contacteer Christiane Samaey : 02/629.12.20 of mail:
csamaey@vub.ac.be .

